

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKÝCH KOMUNÍT

ANNA HAJDUČINOVÁ, MGR.

**Ako sa postarať sám o seba - náučné čítanie a súbor pracovných
listov pre prácu v záujmovom útvare
Čitateľsko- tvorivý**

2014

Vydavateľ:	Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava
Autor UZ:	<Mgr. Anna Hajdučinová>
Kontakt na autora UZ:	<Základná škola s materskou školou Tuhrina, hajducinova.anna@gmail.com >
Názov:	<<Ako sa postarať sám o seba- náučné čítanie a súbor pracovních listov pre prácu v záujmovom útvare Čitateľsko- tvorivý >
Rok vytvorenia:	<2014>
Oponentský posudok vypracoval:	Mgr. Gejza Varga
ISBN 978-80-565-0882-4	

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah: 1. Motivačný text: O neposlušných kozliatkach

2. Tvorivé čítanie: Dokončenie príbehu

3. Ako sa správať k neznámym ľuďom

4. Minikvíz

5. Ako a koho poprosiť o pomoc

6. Omaľovanky

1. Motivačný text: *O neposlušných kozliatkach*

Bola raz jedna koza a tá mala tri deti. Každé ráno musela odísť do práce, aby im mohla kúpiť, čo treba. Kozliatka ostávali doma sami. Koza im vždy prísne nakazovala:

„Deti, buďte dobré! Žiadne bitky, žiadne škriepky! Na nesiahajte,

neotvárajte! Okolo sa túla

, keby ste otvorili bolo by zle.“

„A čo keď vlk zaklope?“ spýtalo sa prvé kozliatko.

„Počkáte, kým sa vám ja neozvem:“

„A ako sa ozveš?“ pýtalo sa druhé kozliatko.

„Ozvem sa vám tak, že vám zaspievam.“

„A čo zaspievaš?“ spýtalo sa tretie kozliatko.

„Zaspievam túto pesničku, dávajte dobrý pozor:

Milé kozliatka,

otvorte vrátka!

Tu je vaša mamička,

tu je dobrá

zelená, vitamín Cé,

mé, mé, mé.“

Len čo zašla koza do hory, už bol vlk pri dverách a – buch, buch, buch!

„Kto je?“ volali kozliatka.

„To som ja! Vaša mamka. Otvárajte, kozlence!“ hučal vlk hlasom čiernym a hrubým ako

na

.

„Ak si naša mamička, tak zaspievaj!“

„A veru zaspievam!“ chlapil sa vlk a hneď spustil:

„Kóziatka moje,

ótvorte vráta,

ja som vaša mamička,

na parohoch trávička,

vitamín bú,

dúdlaj, dúdlaj, dú.“

Kozliatka sa dali do smiechu:

„Ty nie si naša mamička. Ty si vlk, čo do školy nechodil. Tebe neotvoríme!“

Vlk musel odísť a deti, pretože boli dobré, dostali od mamky po .

Lenže na druhý deň musela odísť koza zase do práce.

Prísne deťom vravela:

„Vlkovi dvere neotvárajte! Zle spieva, ale zuby má dobré. Otvorte až vtedy, keď vám zaspievam túto pesničku:

„Na trenčianskom moste
veľký šalát rastie,
na obed ho pochrúmeme
a tiež veľké narastieme.“

Vlk čušal za rohom. Natáhoval ušiská a preveľmi sa usiloval zapamätať si pesničku. Ledva koza vošla do hory, už bol pri dverách a – buch, buch, buch!

„Kto je to?“ volali kozliatka.

„Otvárajte, ale hneď, lebo vás zožeriem. Či nezožeriem, niééé. Veď ja som koza, vaša mamičkááá,“ táral vlk.

„Chichichi,“ chichúňali sa kozlence. „Ak si naša mamička, musíš spievať!“

„Čo sa tam chachocete, chachotáče chachotavé!“ hneval sa vlk, ale nadul sa a spustil hlasom

čiernym a hrubým ako diera do :

„Pri trenčianskom móste

voľáčo tam rastie,

kápusta, kápusta,

Ej, keby radšej klobása!“

Kozliatka sa smiali, až spadol z police.

„Kápusta, klobása, kto to kedy počul? Neotvoríme, neotvoríme!“ Vlk sa veľmi rozhneval a rovnou cestou si to namieril k učiteľovi spevu. Myslel si, že spieva ako sláviček, a keď ho učiteľ začuje, pošle ho do divadla medzi najslávnejších spevákov a kozlence chachotáče mu prinesú raňajky do .

Učiteľ spevu vlka vypočul. Aj do hrdla mu pozrel. Potom úctivo, s ohľadom na vlčie zuby povedal:

„Vážení pán vlk. Hlas by nebol zlý, ale pamäť vám neslúži. Čo keby ste sa dali na iné umenie?“

„Na aké? Na aké?“ zahučal vlk.

Učiteľ sa naklonil, niečo mu pošuškal

ÚLOHA A

Odpovedaj na nasledujúce otázky:

1. Koľko bolo spolu kozliatok?

2. Kde sa vybrala mamička kozliatok?

3. Čo dostali kozliatka od mamičky za odmenu?

4. Ku komu sa vybral vlk pre pomoc?

5. Čo zistil odborník, s čím mal vlk najväčší problém?

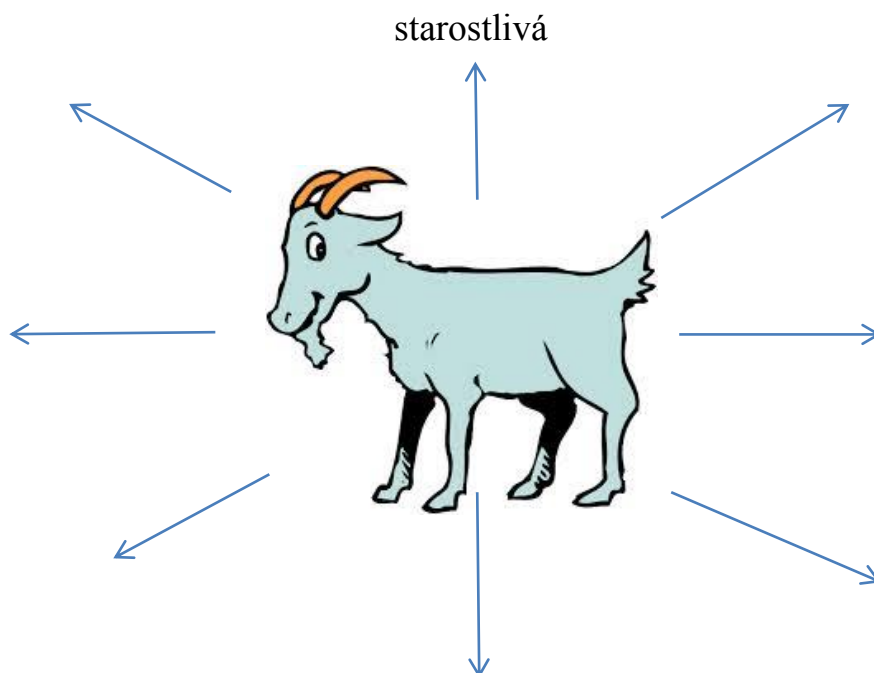
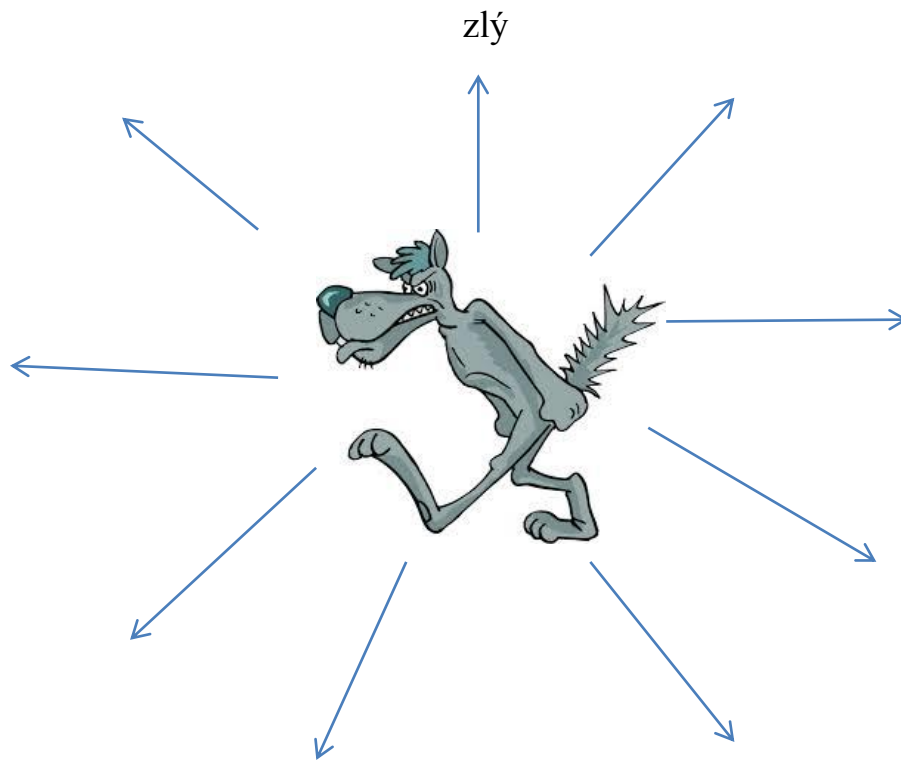
6. Čo poradil učiteľ spevu vlkovi?

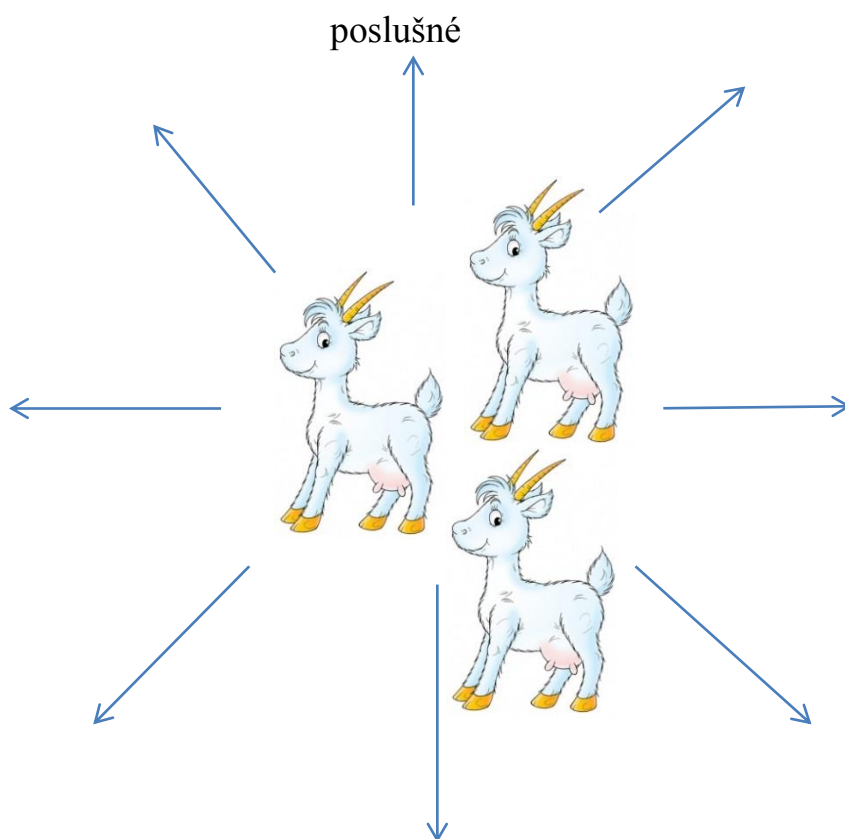
7. O akom moste spieval vlk vo svojej pesničke?

8. Aký vitamín má podľa vlk zelená trávička?

ÚLOHA B

Pokús sa charakterizovať hlavné postavy príbehu. K šípkam dopíš čo najviac ďalších vlastností.

ÚLOHA C

Ako si si všimol, vlk sa síce veľmi snažil, ale mamu kozu v speve nedokázal napodobniť. Nebol iný len jeho hlas, ale aj to, že nemal správnu výslovnosť. Zahraj sa na pani učiteľku a oprav v jeho pesničkách chyby. Opravené pesničky vedľa prepíš.

„ Kózliatka mójce,

ótvorte vráta,

ja sóm vaša mamičká,

na parohoch trávičká,

„Pri trenčianskom móste

voľačo tam rastie,

kápusta, kápusta,

Ej, keby radšej klobása!“

ÚLOHA D

Porozprávaj, či si sa niekedy ocitol v podobnej situácii ako kozliatka. Pomôžu ti nasledujúce otázky:

Kde sa to stalo?

Kto každý bol pri tom?

Ako si sa cítil?

Ako si reagoval?

Ako veľmi si sa bál?

Koho prvého si oslovil?

Čo si mu povedal?

Ako ti pomohol?

Ako to celé nakoniec skončilo?

2. Tvorivé čítanie: Dokončenie príbehu

Na konci rozprávka končila takto:

Učiteľ spevu vlka vypočul. Aj do hrdla mu pozrel. Potom úctivo, s ohľadom na vlčie zuby povedal:

„Vážený pán vlk. Hlas by nebol zlý, ale pamäť vám neslúži. Čo keby ste sa dali na iné umenie?“

„Na aké? Na aké?“ zahučal vlk.

Učiteľ sa naklonil, niečo mu pošuškal

ÚLOHA

Určite rozmýšľaš, čo tak asi mohol učiteľ spevu poradiť vlkovi. Napíš aspoň štyri typy, ktoré by si dal vlkovi ty.

1. Vlk by mohol _____

2. Vlk by mohol _____

3. Vlk by mohol _____

4. Vlk by mohol _____

Nakresli do okienka jednu z možností, ktorú si vymyslel.

3. Ako sa správať k neznámym ľuďom

Každý deň stretávame veľa ľudí – kamarátov, aj úplne cudzích. Pri kontakte s neznámymi by sme malo byť opatrnejší, ako keď sa rozprávame s kamarátmi, pretože by sa mohlo stať, že tento neznámy by nás chcel napríklad oklamať. To ale neznamená, že pred cudzími ľuďmi máme hneď utekať, alebo sa k nim správať neslušne, pretože všetci nie sú zlí.

Každé malé dieťa vie, že musí byť stále opatrné a dávať na seba pozor. To platí aj v prípade, že sa stretne s úplne cudzími ľuďmi: je síce pravda, že starším ľuďom máme pomáhať a rešpektovať ich, no sú veci, ktoré si k deťom nemôžu dovoliť ani dospelí.

NA ČO SI MUSÍŠ DÁVAŤ POZOR:

- Neotváraj nikomu dvere, kým sa nepresvedčíš, kto za nimi stojí, napr. cez kukátko
- Nikomu cudziemu neprezrádzaj, kedy tvoji rodičia nie sú doma.
- Keď odchádzaš z domu presvedč sa, či sú pozatvárané všetky okná a pri odchde zamkni.
- Nepozývaj domov žiadnu návštevu bez vedomia tvojich rodičov.
- Ak sa ti zdá, že u vás zvonil nejaký zvláštny človek, povedz to per istotu niekomu dospelému.
- Neprezrádzaj ani to, čo cenné máte doma.
- Ak sa pohybuješ v meste po zotmení, musíš byť zvlášť opatrný.
- Nikto ťa nesmie vydierať, šikanovať alebo zneužívať – ani ak je to blízka osoba.
- Nikdy nenastupuj do auta k cudziemu človeku ani neodchádzaj s nikým neznámym.
- Dávaj si pozor, ak ti niekto neznámy ponúka lákavú vec (napríklad sladkosť).

4. Minikvíz

A teraz ťa vyskúšame. Predstav si, že sa dostaneš do nasledujúcich situácií.

1. Pri dverách zazvoní neznáma pani a tvrdí, že je mamina kamarátka. Požiada ťa, či by nemohla na ňu počkať u vás doma. Čo urobíš?

- a) Pozvem ju k nám domov a poukazujem jej celý náš byt.
- b) Do nášho bytu ju nepusím, ale pôjdem s ňou pred našu bytovku a sadneme si spolu na lavičku.
- c) Jasné že ju vpusím, aspoň si budem mať s kým zahrať moju obľúbenú hru.
- d) Zavolám mame, možno mi zabudla povedať, že tá pani má prísť. Ak povie že nie, neotvorím jej.

2. Na ulici ťa zastaví neznámy muž a požiada ťa, aby si mu ukázal, kde je konkrétny obchod. Keďže je to ďaleko povie, aby si nastúpil k nemu do auta a ukázal mu cestu, že ťa potom odvezie späť. Čo urobíš?

- a) V pohode nastúpim, aspoň sa trocha povoším po meste.
- b) V žiadnom prípade nenastúpim a budem sa snažiť čo najďalej sa vzdialiť od auta.
- c) Budem súhlasiť, že mu cestu ukážem, ale do auta nenastúpim. Pôjdem okolo auta, až kým nedôjdeme k obchodu.
- d) Ak mi sľúbi, že mi v obchode niečo kúpi tak nastúpim.

3. Spolužiak od teba v škole pýta peniaze. Čo urobíš?

- a) Keďže pri sebe žiadne nemám, poviem, že mu ich prinesiem zajtra ráno.
- b) Dám mu všetky čo mám a poviem mu, že ďalšie mu prinesiem zajtra.
- c) Nedám mu nič a čo najskôr to oznámim mojej pani učiteľke.
- d) Začnem do neho kopáť a ťahať ho za vlasy.

4. Pred školou pri tebe zastaví neznáme auto. Človek v ňom tvrdí, že je otcov kamarát, a že ťa má odviezť k vám domov. Čo urobíš?

- a) Určite k nemu nenastúpim a budem utekať smerom domov.
- b) Určite nenastúpim a vrátim sa späť do školy. Tam to hneď oznámim niekomu dospelému.
- c) V pohode nastúpim, veď keď tvrdí, že je otcov kamarát, tak asi hovorí pravdu.

5. Ako a koho poprosiť o pomoc

Ak sa ocitneš v situácii, ktorú nedokážeš sám zvládnuť, potrebuješ pomoc. Koho ale o ňu požiadať?

Najjednoduchšia odpoveď znie: dospelých. Toto ale nie je až taká úplná pravda.

Musíme krátko pouvažovať akých dospelých.

V prvom rade treba nájsť človeka v uniforme. Najvhodnejší je policajt, strážnik, alebo člen bezpečnostnej služby, prípadne – ak si sa stratil v nákupnom centre – niekto z personálu.

Zapamätaj si, úlohou ľudí v uniforme je pomáhať iným ľuďom, ktorí ich pomoc potrebujú. V najnutnejšom prípade môžeš osloviť aj hasiča, alebo aj okoloidúceho vojaka. Všetci ľudia v uniformách majú buď identifikačnú kartu, alebo jednoducho na uniforme pripevnenú menovku. Môžu mať pri sebe aj vysielaciu, a tak môžu kedykoľvek privolať aj ďalšiu potrebnú pomoc, ako napríklad sanitku, políciu či požiarnú službu.

Na nasledujúcej strane ťa čaká úloha, ktorá súvisí s uniformami.

ÚLOHA A:

Dopíš pod každý obrázok, kto je oblečený v zobrazenej uniforme. Vedľa obrázka napíš, čo je jeho úlohou.

ÚLOHA B:

V nasledujúcich situáciách rozhodni, koho z nakreslených uniformovaných ľudí by si ; najskôr zavolať na pomoc.

1. Stratil som sa na ulici, neviem kde som. _____
2. V obchode som zistil, že ma práve okradli. _____
3. Prenasleduje ma neznámy človek. _____
4. Cudzí človek mi ponúka odvoz domov. _____
5. Tvoja mačička spadla do jamy a nevie sa dostať von. _____
6. Vidíš, ako u susedov začalo horieť. _____
7. Na ulici vidíš odpadnúť starého človeka. _____
8. Vo vode zbadáš topiaceho sa človeka. _____

Ani keď sa stratím mame, nič zlé sa mi ver – nestane.

Keď domov netrafím sám, viem koho sa spýtať mám.

Policajti mi pomôžu a odvezú ma domov môžu.

ÚLOHA C:

Ak naokolo nie je nikto v uniforme, musíš požiadať niekoho iného. V nasledujúcej tabuľke sú uvedené rôzne osoby. Rozhodni, kto je vhodný a kto nevhodný pre požiadanie o pomoc. Použi značky:

pre áno - ✓

pre nie - X

	TYP ČLOVEKA	✓	X
A	holohlavý chlap v čiernom		
B	starí ľudia vo veku tvojej babky a dedka		
C	mamička s kočiarikom		
D	opitý človek		
E	otecko s malými deťmi		
F	dedko s psíkom na prechádzke		
G	rodina s malým dieťaťom		
H	špinavý človek, ležiaci opití na zemi		

Zapamätaj si !!!

O pomoc treba prosiť najmä matky s deťmi. Všetky mamy na svete ľúbia svoje deti a vedia, aké je to nešťastie, keď sa inej mame stratí jej potešenie. Určite niečo vymyslia, aby ti pomohli.

Nikdy netreba prosiť o pomoc čudných dospelých, na ktorých ti niečo nesedí. Ak sú priveľmi ochotní, začnú ti ponúkať sladkosti, alebo ti sľúbia, že ti niečo zaujímavé ukážu, takýto človek môže klamať. Dokonca aj vtedy, keď tvrdí, že pozná tvojich rodičov, a že ti rád pomôže. Hneď na to sa ale pýta, ako sa voláš, lebo si nevie spomenúť. To všetko ti musí byť podozrivé.

Po prvé: ODMIETNI!

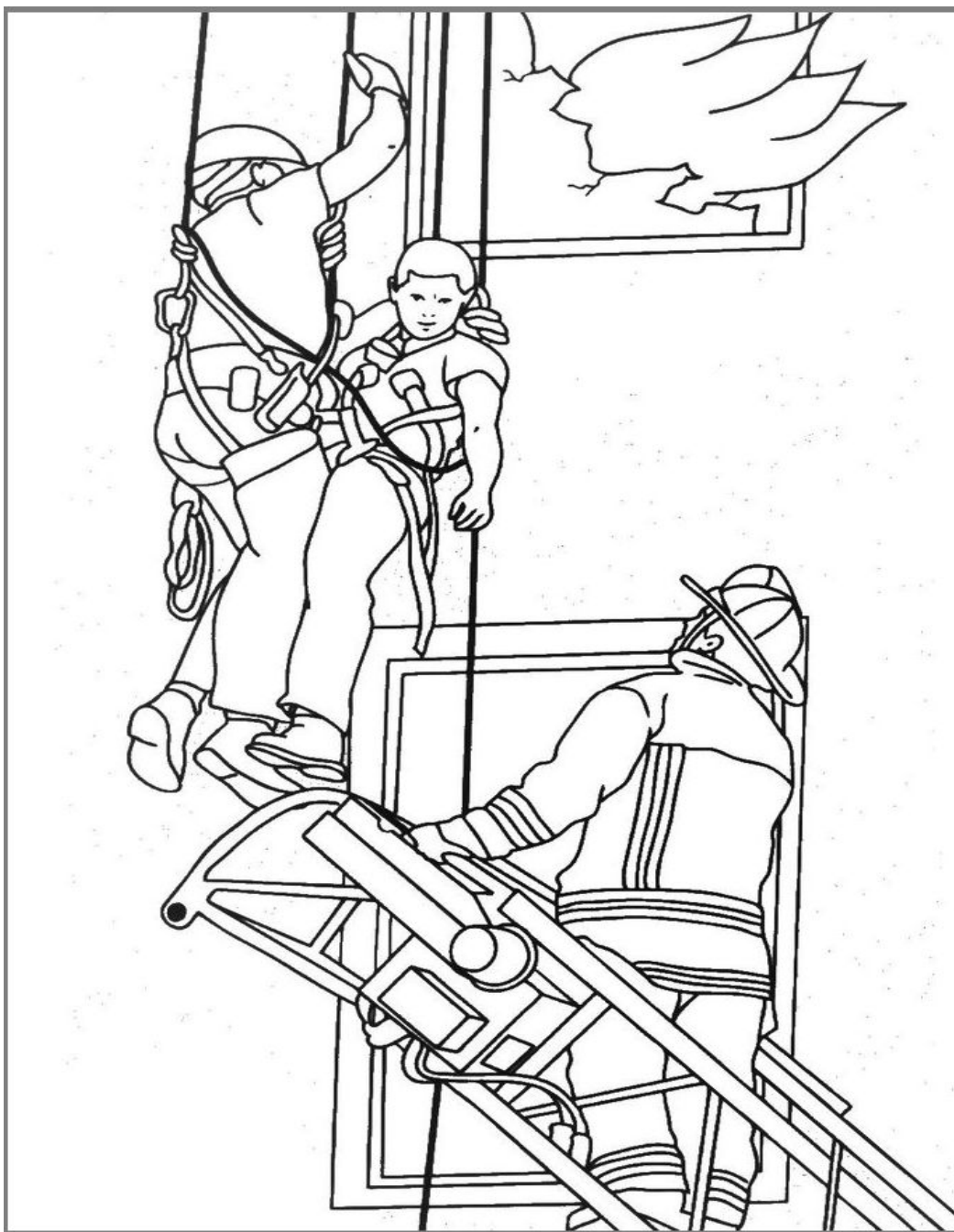
Po druhé: UTEČ!

Po tretie: KEĎ ŤA TÁ OSOBA NASLEDUJE, KRIČ.

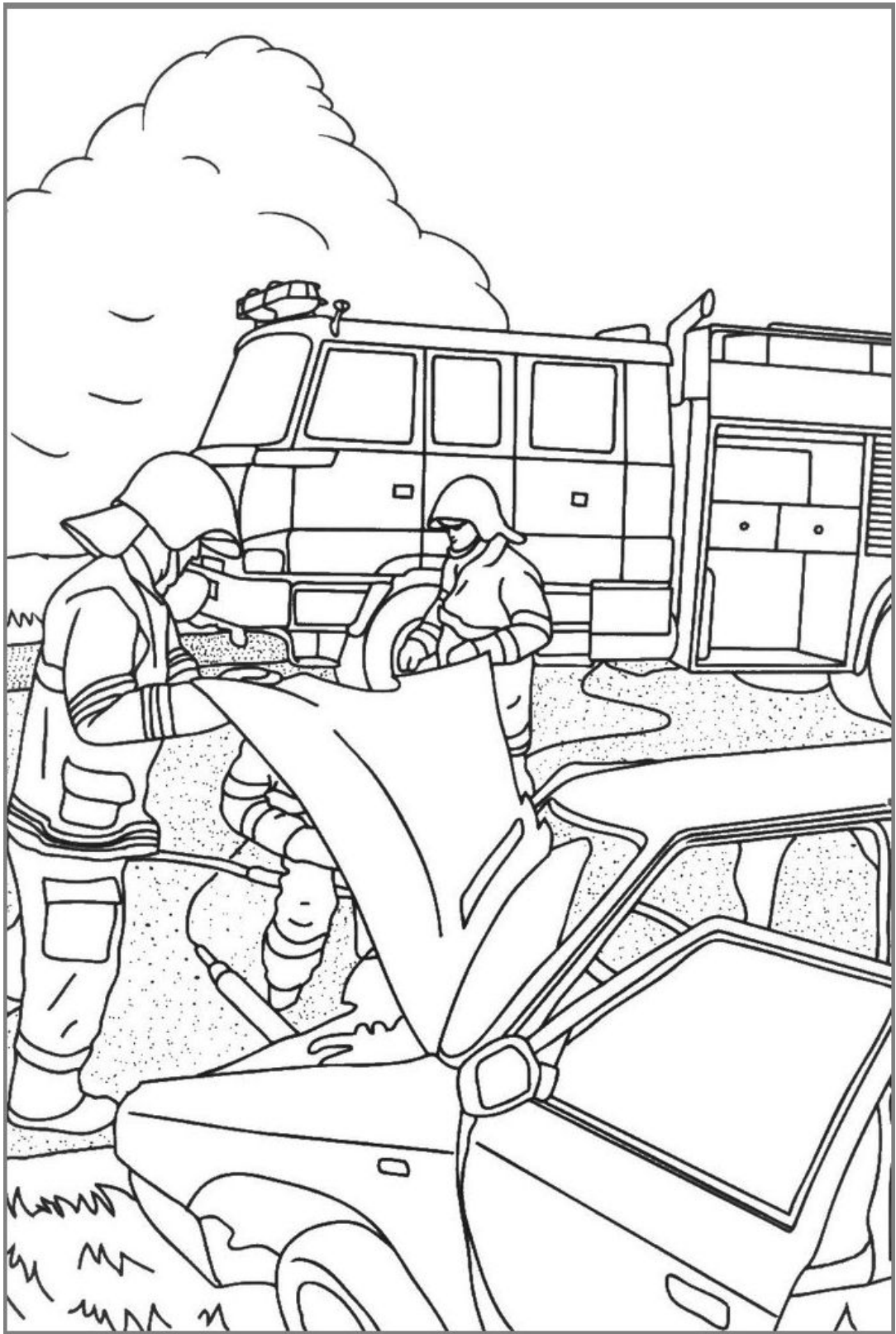
Strhne sa chaos a falošný známy sa rýchlo stratí z dohľadu.

6. Omaľovanky

Pozorne si prezri nasledujúce obrázky. Čo najpodrobnejšie napíš, čo ľudia na obrázkoch robia. Potom si obrázok môžeš vymaľovať.

Zdroje a použitá literatúra

Časopis Slniečko , ročník 68, rok 2014, marec

Časopis Džunga, Slovenský skauting zima 2013

<http://www.afranko.org/2013/11/crying-cartoon/> 18.5.2014

<http://www.omalovanky-online.cz/obrazek/zachranari/2.html> 17.5.2014

Rady a nápady pre deti. MATYS 2010. ISBN 978-80-8088-216-7